

[Margrete Auken]

valgte en middelvej og sagde: jo, men holdningen var jo en anden. Det er i og for sig rigtigt, for mirakeltroen har omgærdet højt kvalificerede folk som f.eks. Gunnar Andreasen. Det går nok. Hvis det er det argument, hr. Maisted vil køre frem, at mirakeltroen har undskyldt dem, det går nok, så o.k. Så synes jeg, at Cheminova i dag skal have en chance for at forsvare sig over for den slags ondsindede beskyldninger om tåbelighed. Det er helt givet, at man har lavet nogle hårde analyser på, hvad der kunne betale sig i denne sammenhæng. Og det har kunnet betale sig. Det viser sig også i dag. Det er det, vi må sætte en stopper for.

Man kan godt sige, at jeg har været bagklog. Jeg har dog prøvet, da det omsider lykkedes, da råbet trængte frem til mig fra de fiskere, der var blevet kvalt og kvalt og kvalt som små, højroastede pressionsgrupper, der ville nedlægge alt produktivt erhvervsliv i dette land.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Fru Margrete Auken kom med en ny påstand. Hun kan altså føre bevis for, at Cheminova har lavet en økonomisk beregning, der viste, at de skulle forurene og overtræde miljøloven, og at det var derfor, de gjorde det. Jeg må indrømme, at jeg ikke har været i besiddelse af materiale af den art, men jeg forstår, at fru Margrete Auken har et sådant materiale, kan offentliggøre det og kan dokumentere en påstand. Men jeg frygter selvfølgelig – med den erfaring, jeg har fra tidligere sager med fru Margrete Auken – at det som sædvanlig er en løs påstand, der overhovedet ikke kan dokumenteres.

Poulsgaard (FP):

Det var faktisk ikke meningen, at jeg ville blande mig i denne debat. Jeg har lyttet med interesse. Fru Margrete Auken sagde, at der havde lydt nogle råb. Ja, de har nok været høje, de råb, når de har kunnet råbe en præst op herovre i Østdanmark. Os, der bor derovre, har de råb altså ikke rigtig kunnet råbe op. Jeg har været til flere møder i Thyborøn-Harboør – nå ja, fru Margrete Auken gider ikke høre efter, så kan jeg tale til resten af salen – jeg har været til flere møder i Thyborøn-Harboør, hvor fru Margrete Aukens

stjerne i hvert fald er meget, meget lav og meget, meget nedadgående. Det er klart, at fru Margrete Auken kan få en masse presse og et medieflip på det. Men fru Margrete Auken ødelægger tusindvis af arbejdspladser derovre. Jeg tror ikke, at fru Margrete Auken har lyttet til alle de fiskere, for der er også fiskere derovre, som er godt tilfredse med de eksisterende forhold.

Vi er alle sammen enige om, at vi skal bekæmpe forurening, men man skal ikke køre over i den groft, som SF er kørt over i her, hvor man simpelt hen er ude på det fuldstændig vilde overdrev. Jeg vil godt have dokumenteret, hvem det er, der råbte så højt derovre. Jeg tror, det er dem, der går med lilla tørklæder. Jeg tror ikke, det er fornuftige danskere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner, lov om kommuneplanlægning, lov om miljøbeskyttelse samt byggeloven. (Indførelse af strafansvar for folkevalgte).

Af Birthe Hansen (SF) m. fl.

(Fremsat 9/11 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

SF fremsætter lovforslag om, at kommunalbestyrelsesmedlemmer og amtsrådsmedlemmer, der deltager i administrationen af planlovgivningen, miljølovgivningen og byggelovgivningen, skal kunne straffes for over-

[Miljøministeren]

trædelse af lovgivningen efter straffelovens regler om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv.

Forslaget er ifølge bemærkningerne begrundet i hensynet til borgernes retsbevidsthed med baggrund i sagerne om Motel Krik Vig, Holte Midtpunkt, Cheminova m. fl.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er ganske enig i, at disse hensyn er helt centrale, og at jeg også finder, at der i de seneste år har været nogle sager, der kan have virket stødende på retsbevidstheden.

Som forslagsstillerne gør opmærksom på i bemærkningerne til lovforslaget, er der under indenrigsministeriet nedsat et udvalg om ansvarsplaceringen i kommunestyret og under bolig- og miljøministerierne et udvalg om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen. Min forgænger har tidligere tilkendegivet, at de to udvalg, som behandler de nævnte problemstillinger, skal færdiggøre deres arbejde, før der tages initiativ til eventuelle lovændringer på området. Jeg deler denne opfattelse. Begge udvalg er gjort bekendt med dette lovforslag.

Som jeg nævnte under behandlingen af lovforslag nr. L 57 om en særlig forældelsesfrist for miljøovertrædelser, forventes udvalget vedrørende håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen at afslutte sit arbejde i begyndelsen af 1983. Arbejdet i indenrigsministeriets udvalg om ansvarsplaceringen i kommunestyret vil om muligt blive afsluttet inden udgangen af 1983.

SF har i bemærkningerne til sit lovforslag anført, at man med de foreslåede straffebestemmelser vil give et bud på, hvordan de nævnte problemer kan løses. Det er vigtige problemer, men det er også ganske komplicerede problemer, vi har med at gøre, og jeg må fastholde, at disse problemer må drøftes politisk på grundlag af udvalgenes betænkninger.

Lohmann (S):

I bemærkningerne til lovforslaget nævnes en række forskellige tilfælde, hvor der er truffet en del beslutninger, som har været i modstrid med reglerne om by- og landzoner. Der har været en del forsømmelser med tilsynsopgaver. Der henvises til nogle domme, hvis udfald påpeger, at der er handlet i strid med reglerne i by- og landzonenloven, men at

der ikke findes straffehjemmel i disse sager til personlig strafforfølgning mod folkevalgte kommunalbestyrelsesmedlemmer, herunder amtsrådsmedlemmer.

I socialdemokratiet er man enig med forslagsstillerne i det uheldige i, at der er sket disse for demokratiet kedelige tilfælde af fejl-dispositioner. Derfor har tidligere indenrigs-, bolig- og miljøministre nedsat nogle udvalg, der skal undersøge spørgsmålet om ansvarsplacering og håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen. Omhandlede problemer kan vel lige så godt forekomme inden for andre ministerielle områder, hvorfor jeg må se spørgsmålet som en helhed.

Vi finder det lidt nævenyttigt, at man nu stiller forslag på området, inden disse udvalg er færdige med deres arbejde, når forslagsstillerne ifølge bemærkningerne godt ved, at dette arbejde er sat i værk.

Endvidere må vi vel erkende, at i et demokratisk samfund med borgerligt ombud bliver man valgt på sine handlinger, og at der derved må vises et vist hensyn til den enkelte valgte person, som lovgiverne til en vis grad ikke skal forfølge, men som må respekteres for den indsats, han eller hun yder.

Det er derfor vor opfattelse, at man må afvente det resultat, der kommer ud af førnævnte udvalgsarbejde, inden man træffer den endelige beslutning.

Med disse bemærkninger vil vi fra socialdemokratiet afvise lovforslaget.

Finn Jørgensen (KF):

Miljøministeren har allerede nævnt, at der sidder to udvalg, der arbejder med de spørgsmål, der er rejst, og det er også nævnt af forslagsstillerne i bemærkningerne til deres eget lovforslag. Når man gennemgår kommissorierne for de to nedsatte udvalg, vil man se, at det netop er deres opgave at tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for en kvalificeret bedømmelse af de problemer, der lægges frem – de kan så være reelle eller ej.

I bemærkningerne til lovforslaget hedder det afslutningsvis, at det er forslagsstillerne bud på, hvordan man skal løse det stillede spørgsmål. Jeg synes egentlig, det er ganske fantastisk, at man kan give budet, når man ikke har det nødvendige materiale og de for-

[Finn Jørgensen]

udsætninger, der skal til for at løse spørgsmålet.

Vi mener naturligvis også, at man bør afvente afslutningen af de to udvalgs arbejde, inden man tager stilling til spørgsmålet om ansvarsplacering m.v. hos kommunalbestyrelsesmedlemmer. Som hr. Lohmann sagde, er det ikke sikkert, det skal begrænses til disse fire områder. Det må i øvrigt også ses i sammenhæng med en række andre spørgsmål på det bygge- og miljøretlige område og har ikke mindst relation til den kommunale styrelseslov.

Målet må være – det kan vi ikke være uenige om – en klar og enkel, brugervenlig lovgivning. I denne forbindelse er brugerne såvel de borgere, hvis adfærd lovgivningen regulerer, som de instanser – det kan være kommunale, amtskommunale eller statslige – der skal administrere lovene.

Lovgivningens mål og midler må stå i rimeligt forhold til hinanden. Det gælder navnlig, når der er tale om sanktioner, herunder straffesanktioner. Det er som bekendt straffelovens hovedregel, at kun forsætlige forhold straffes, men samtidig gælder det også, at manglende kendskab ikke fritager for ansvar. Den lovgivning, der specielt er peget på i de fire eksempler her, er meget kompliceret og uoverskuelig. Derfor siger det sig selv, at der oftere vil være risiko for misforståelser eller manglende kendskab, eksempelvis hos kommunalbestyrelsesmedlemmer, der jo ikke er valgt specielt til at fortolke love. Det vil omverdenen i almindelighed betragte som undskyldeligt, selv om det ikke derfor kan sluttes, at man ikke har noget ansvar. Jeg synes nok, det viser, at de foreslåede lovændringer ikke synes at være udtryk for et hensigtsmæssigt samspil mellem mål og midler. Bygge- og miljølovgivningen, som vi kender den i dag, er, som jeg har sagt, hverken enkel eller entydig, og det er et spørgsmål, om det i så fald er rimeligt at straffe på grund af manglende kendskab.

Jeg vil også godt sige, at det er min og mit partis opfattelse, at regler om kommunalbestyrelses og amtsrådsmedlemmers ansvar bør samles ét sted, nemlig i den kommunale styrelseslov, der jo samtidig udstikker rammerne for de kommunale råds virke.

I bemærkningerne til lovforslaget er der givet nogle eksempler og medgivet nogle vurderinger fra forslagsstillerne. Alt det, der er

anført i bemærkningerne, er i øvrigt ikke korrekt. Men når man tager i betragtning, hvor mange sager af denne art der rent faktisk er løst i de kommunale råd, så er det en meget lille procentdel, der er grund til at sætte en finger på. Derfor er der heller ingen grund til særligt at fremme dette forslag på nuværende tidspunkt.

Jeg skal ikke undlade at sige, at jeg finder det initiativ, der er taget her, i nogen grad overflødigt, og forslaget er i øvrigt heller ikke særlig grundigt gennemarbejdet. Derfor kan vi ikke medvirke til at fremme det.

Sønderby (V):

Som det er sagt af de foregående ordførere, er der vedrørende dette problemkompleks et udvalgsarbejde i gang, og man kunne vel egentlig godt have ventet, til det udvalgsarbejde var blevet færdigt.

Forslaget går ud på, at nu skal kommunalbestyrelsesmedlemmer og amtsrådsmedlemmer, der deltager i administrationen af planlovgivning, miljølovgivning og byggelovgivning, efter straffelovens regler om forbrydelse i offentlig tjeneste eller hverv straffes. Det kan venstre ikke umiddelbart tilslutte sig.

Jeg vil sige ligesom hr. Finn Jørgensen, at det er vel ikke helt relevant alt det, der står i bemærkningerne, men alligevel erkender vi, at de eksempler, der er nævnt i bemærkningerne, viser, at der har været nogle uheldige sager. Men når vi ved, hvor mange sager vore kommunalbestyrelser og amtsråd behandler hvert år, så skal vi nok ikke lige gribe til at sige, at nu skal det hele laves om. Vi beklager i forbindelse med de sager også, hvis enkeltpersoner er kommet i klemme, men det vil jeg vende tilbage til.

En konsekvens af lovforslaget vil være, at de folketvalgte næsten nødvendigvis må være eksperter for at være sikre på, at man administrerer loven rigtigt. Hvad med os her i folketinget? Vedtager vi ikke love, hvis konsekvenser vi ikke altid rigtig kender?

Som de foregående ordførere har sagt, er der i indenrigs-, bolig- og miljøministeriet nedsat udvalg, der skal undersøge disse problemer, og vi må give dem tid til at blive færdige. Venstre vil afvente rapporterne fra de to ovennævnte udvalg og lade dem indgå i drøftelserne. Men jeg giver hr. Finn Jørgensen ret i, at meget af det, som er nævnt her,

[Sønderby]

hører hjemme i kommunaludvalget og bør behandles i den kommunale styrelseslov.

I den drøftelse, vi skal have, må der på en eller anden måde også indgå en drøftelse af – måske i en anden regie, i et andet udvalg – sikkerheden for den enkelte borger, som kan komme i klemme i systemet. I de eksempler, der er nævnt i bemærkningerne, drejer det sig nogle steder om store, velhavende organisationer; andre steder er det en enkeltperson, der er kommet i klemme. Det må vi nok også have kigget på.

Maisted (FP):

Jeg forstår, at forslagsstillerne fra SF ikke mener, at lovgivningen er uoverskuelig, og at de mener, at de medlemmer, der sidder i kommunalbestyrelser og i amtsråd, er korrupte, når de lader sager, som her er beskrevet, passere. De tager altså ikke hensyn til, at lovgivningen, som de tidligere talere har fremhævet, er uoverskuelig, altså er ubrugelig og uanvendelig.

Jeg tror, det er en kombination. Jeg er enig med SF i, at der på mange områder foregår ting, som ikke burde foregå, men det er ikke alene af denne karakter, hvor man lader nogle virksomheder slippe. Man har skam også eksempler på, at man forfølger og lukker virksomheder. Det afhænger fuldstændig af, hvad det er for politikere, hvad det er for embedsmænd, der sidder og bestemmer i et amt eller i en kommune. Jeg mangler et forslag fra SFs side om, at de, der uberettiget f. eks. anmelder virksomheder, også bliver hjemfaldne til straf, sådan at vi i hvert fald også får hold på det.

Jeg tror, det er vanskeligt, for konsekvensen af at gennemføre et sådant lovforslag vil være, at de fleste amts- og kommunalpolitikere siger nej til alt. Det er det mest stensikre. Så får vi den situation, at vi ikke får nogen udvikling i samfundet. Det er klart, at med den indsats, man kræver af dem – og med ubrugelige love som grundlag og tjenestemandsdiktat og bureaukrater – så ville det være kloget af dem alle sammen at sige nej til alt, uanset hvad der måtte komme af forslag.

Hahn (CD):

Centrum-demokraterne kan tilslutte sig miljøministerens redegørelse og afvente be-

handlingen i udvalgene. Vi finder, at dette forslag er fremsat alt for tidligt.

Lad mig knytte et par bemærkninger til noget af det fremkomne. Det er klart, at der kan sættes et spørgsmålstejn ved visse af de folkevalgte. Der er mange sager, der behandles, og der er mange folkevalgte, men ét er givet: hvis en politiker falder ved siden af, så vil han også få dommen ved næste valg.

Vi afventer behandlingen i de respektive udvalg, og vi vil medvirke til arbejdet dér.

Dræbye (RV):

Forslagsstillerne bemærker som afslutning på de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at der med disse forslag er givet et bud på, hvordan de stillede spørgsmål kan løses. Jeg skal indledningsvis konstatere, at det bud synes vi ikke er godt. Vi er enige med forslagsstillerne om, at der er et problem, men den måde, man har villet løse problemet på, mener vi ikke er fyldestgørende eller tilstrækkelig – og i nogle tilfælde er den forkert. Det synes jeg viser, at vi på dette område – i modsætning til den foregående sag på dagsordenen – er nødt til at afvente det udvalgsarbejde, som er iværksat.

Det er på den ene side rigtigt, at såfremt man med åbne øjne – og det er der tilfælde som peger imod at der har været – overtræder gældende lovgivning, vil det, også når det er medlemmer af kommunale råd, stride mod den almindelige folkelige retsbevidsthed, at man er straffri. Men hovedreglen i det kommunale styre har været den, at ansvar gjorde vælgerne gældende over for de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmer ved det efterfølgende valg.

Derfor står vi i en situation, hvor der er to principper, som støder imod hinanden, og derfor kan man ikke bare, som forslagsstillerne har gjort det, sige, at nu sejrer det ene princip helt firkantet, og at vi beskæftiger os ikke med det andet.

Jeg tror, at det udvalgsarbejde, som er iværksat, vil give anledning til en præcisering af de områder, hvor det kan være rimeligt at klargøre strafansvar mere tydeligt, end det er i øjeblikket, men jeg synes ikke, at forslagsstillerne lovforslag i tilstrækkelig grad bidrager hertil. Så vidt jeg kan se, er det i høj grad en overførsel af bestemmelser fra den sociale lovgivning, som man mener direkte har

[Dræbyste]

overført til by- og landzonelovgivning, kommuneplanlovgivning, miljøbeskyttelseslov og bygge lov, men jeg mener, der er sådanne forskelle imellem de to lovområder, at man ikke umiddelbart har glæde af denne overførsel.

Det er, som flere har været inde på i debatten, en overordentlig kompliceret lovgivning, og derfor vil et strafansvar være meget stærkt afhængigt af, at man kan klargøre, at det ikke er almindelig uagtsomhed eller manglende lovkendskab, som er årsag til overtrædelsen. Det skulle jo nødig være sådan, at man blev bange for at sidde i et kommunalt råd, fordi man ikke kan overse den lovgivning, som det pågældende kommunale råd skal administrere, og det er jo som bekendt en meget stor del af den samlede lovgivning, vi har med at gøre her i landet.

Derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi får en fortsat diskussion om disse problemer, men jeg mener ikke, at lovforslaget er det bedste grundlag herfor.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan helt henholde sig til ministerens bemærkninger om lovforslaget og blot sige, at vi finder det helt naturligt og også nødvendigt, at det udvalgsarbejde, som pågår, bliver afsluttet først, således at resultatet af det kan indgå i forhandlinger om en lovgivning på området, og derfor må vi afvente dette resultat.

Birthe Hansen (SF):

Jeg vil starte med at sige tak til miljøministeren, fordi han forstår vores holdning, hvor det drejer sig om at sikre borgernes retsbevidsthed.

Vi ved da godt i SF, at dette lovforslag ligner ét, der har været fremsat i foråret 1982. Dengang fik det forslag, som blev fremsat af fremskridtspartiet, en blandet behandling: der var dels positive holdninger, dels negative; men behandlingen af det havde det tilfælles med den, vores lovforslag har fået i dag, nemlig at man fra de fleste partiers side siger, at de vil vente, fordi der er nedsat to udvalg af henholdsvis den tidligere miljøminister og den tidligere indenrigsminister. Det pudsige er, at det var nøjagtig det samme, der blev sagt dengang, og nu bliver det sagt igen. I foråret 1982 sagde man, at den første rapport, der var bedt om fra

miljøministerens side, ville komme i efteråret 1982, og at den anden rapport ville komme i foråret 1983.

Nu må vi så i dag konstatere, at miljøministeren siger, at den først varslede rapport formentlig kommer i begyndelsen af 1983. Den anden rapport kommer, hvis vi er heldige, inden udgangen af 1983. Derfor synes jeg ikke, at det er mærkeligt, at vi fremsætter et lovforslag om ændring af den bestående lov, som centrum-demokraterne var inde på, da de sagde, at vi var for tidligt på færde.

Man skal betragte vort lovforslag og et udvalgsarbejde herinde som sideløbende og som et supplement til de to rapporter, der vel dukker op på et eller andet tidspunkt. Hvis ikke de kommer, har vi med dette enkle lovforslag – vi mener, det er et enkelt lovforslag, fordi man kun kræver at få indført en enkelt paragraftilføjelse til de bestående fire love – dækket formålet, nemlig at gøre lige ret gældende og styrke borgernes retsbevidsthed i forhold til de personer, der udøver offentlige hverv, der hviler på folkevalg, idet vi ønsker de folkevalgte gjort ansvarlige efter borgerlig straffelovs regler om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv.

Mange af de lovovertrædelser, der gennem år er foretaget af folkevalgte medlemmer af kommuner eller amter, er undskyldt med, som jeg også har hørt her i dag fra talerstolen, det uoverskuelige, med det vanskelige i at være folkevalgt, med, at det var beklagelige fejl, eller med, at behandlingen af en ansøgning ville tage år og dag i vort overadministrerede samfund.

Jeg mener ikke, det skal være lovmedholdeligt, at man som folkevalgt, fordi man føler, at man lever i et overadministreret samfund, bruger dette som undskyldning for at give dispensation i en kommunal byggesag, når f. eks. boligministeriet først skulle have været hørt. Det er ikke befordrende for den almindelige borgers retsbevidsthed, at offentlige myndigheder gang på gang overtræder lovene, uden at det får et retsligt efterspil. Mere end én gang i de forløbne år har anklagemyndigheden henvist til, at der ikke fandtes lovhjemmel for at rejse tiltale; altså grundlaget for at gøre det var ikke til stede. Den slags udsagn er med til at svække borgernes tiltro til offentlige myndigheder.

Det er bestemt ikke vor mening at kriminalisere og bringe flere i fængslerne. Det er

[Birthe Hansen]

vor mening, at dette lovforslag skal have en præventiv virkning og indskærpe over for de folkevalgte, hvor vigtigt det er at overholde klagefrister, by- og lokalplan osv., inden man alt for hurtigt giver dispensation til dette eller hint eller glemmer tilsynspligten. Dette har bl. a. haft til følge, at en given dispensation til f. eks. blokbebyggelse, en dispensation, som var givet på en udvidelse på 1 m af byggeriet, er overskredet med yderligere 1 m af bygherren. Den slags forhold opdages først, når byggeriet er helt eller delvis færdiggjort til stor gene og værdiforringelse for det eksisterende byggeri. Resultatet af de erkendte ulovlige byggerier har ikke været nedrivning, idet man henviser til det store ressourcespild, det ville være. Der er ingen tvivl om, at befolkningen er rystet over den slags.

Et lyspunkt har der dog været i indeværende år, idet en højere retsinstans herhjemme for første gang har taget større hensyn til den almindelige retsbevidsthed end til risikoen for samfundsmæssigt spild ved nedrivning af ulovligt byggeri, idet ejeren af en ulovligt opført ridehal blev dømt til at rive den ned. Dommen viser, at man ikke altid behøver at tillægge hensynet til det samfundsmæssige spild så stor vægt som tidligere gjort.

Jeg vil godt gentage, at det må da være langt bedre at forebygge, hvad man gør med dette lovforslag, end gang på gang i de kommende år at blive vidne til ressourcespild, som vil finde sted på grund af manglende ansvarlighed hos de folkevalgte.

Mangelen på samme ansvarlighed har gang på gang gjort sig gældende med hensyn til f. eks. spildevandsudledning i vore år og vandløb. Tilsynsmyndighederne vågner først op, når fiskebestanden er uddød eller stanken fra forureningen er så stor, at alle omkringboende generes heraf.

En del af disse forhold er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, men det er ikke alene de store sager som Cheminova og Superfos, dem, der har stået mest blæst om i medierne, vi sigter til. Det er også fra småtingsafdelingen, de folkevalgte skal gøres ansvarlige. De folkevalgte bør gøres langt mere ansvarlige for deres gjorte eller måske netop ugjorte handlinger. Argumentet om, at dommen over de folkevalgte kommer på valgdagen, holder ikke mere stik. Langt de fleste sager vedrørende dispensationer og tilsagn inden for de fire lovområder kommer aldrig

til borgernes kendskab, fordi behandlingen af dem foregår bag lukkede døre i udvalgs-møder i amter og kommuner.

Finn Jørgensen (KF):

Jeg synes, det var et uhørt hårdt, ubegrundet og urimeligt angreb på de folkevalgte i kommunalbestyrelser og amtsråd, vi her oplevede. Det svarer meget nøje til det, der står i bemærkningerne til lovforslaget, og det, der står i fremsættelsen om, at der skulle være tale om en lang række eksempler derpå. Der er i bemærkningerne kun nævnt nogle ganske få, som ikke engang er korrekte. Jeg vil godt spørge forslagsstilleren, fru Birthe Hansen, om, hvorpå påstanden om, som der står i bemærkningerne, at »Hertil kommer Ringkøbing amtsråds passivitet og manglende tilsyn ved udledning af spildevand og udsivning af giftige kemikalierester fra Cheminova-fabrikken på Harbør Tange« stammer.

Det forsøg på at kriminalisere kommunalbestyrelsesmedlemmer – det er jo det, der er tale om – ved at føre dem ind under straffeloven, vil næppe give anledning til mange domfældelser. For det første bliver der ikke mange sager at rejse mod kommunalbestyrelsesmedlemmer, og for det andet er der problemer i forbindelse med fortolkningen af lovgivningen, som – hvad folketinget har et medansvar for – er alt for kompliceret. Det vil nok give anledning til en række politianmeldelser fra borgere, der er utilfredse med de beslutninger, en lovligt folkevalgt forsamling træffer. Så kan man jo spørge, om det er bedre at løse problemerne via politianmeldelser end på valgdagen, som der er peget på, hvis man er utilfreds med de politikere, man har siddende. Jeg vil gerne have svar på det spørgsmål, jeg har stillet.

Lohmann (S):

Jeg vil godt starte med at sige til hr. Maisted, som kom ind på, at anmeldere skulle være hjemfaldne til straf, at det er en af vore fornemste opgaver i dette samfund at holde øje med hinanden – dér synes jeg du i hvert fald er noget galt afmarcheret.

Vedrørende fru Birthe Hansens sidste indlæg vil jeg sige, at hvis vi skal til at trække de ting frem, der er sket på miljølovgivningens område, som eksempler på, hvorledes en person valgt til offentligt hverv har hand-

[Lohmann]

let, så har vi ingen sikkerhed for, selv om de er hjemfaldne til straf, at dette ikke kan ske igen. Spørgsmålet må i et sådant tilfælde være: hvor stor skal straffen være for at undgå de ting, som desværre er sket?

De to udvalgs opgave må være at finde ud af, hvordan og hvorledes man kan forhindre, at man går ud over lovgivningen.

Fjerde næstformand (Arentoft):

For god ordens skyld vil jeg lige henlede opmærksomheden på forretningsordenens § 26. Man må ikke tiltale medlemmer med ordet »du«.

Birthe Hansen (SF):

Det er kun et svar til hr. Finn Jørgensen. Det er da helt sikkert, og det er netop en af de ting, vi vil påpege med lovforslaget, at det har været manglende tilsyn i Ringkøbing amt, der har været årsag til den sagsbehandling, der har fundet sted.

(Kort bemærkning).

Finn Jørgensen (KF):

Folketingets miljø- og planlægningsudvalg modtog en redegørelse dateret 18. januar fra miljøministeren for, hvilke myndigheder der var grund til at kritisere i forbindelse med Cheminovasagen. Den indeholder ikke nogen kritik mod Ringkøbing amtsråd i forbindelse med spildevandsudledning. Kritikken for spildevandsudledningen er rettet mod miljøstyrelsen. Det eneste, der omtales i den pågældende skrivelse om Ringkøbing amtsråd, er, at det burde have gjort noget lidt anderledes i forbindelse med luftforurening. Jeg synes derfor, at forslagsstilleren skulle trække de bemærkninger tilbage.

Maisted (FP):

Det var hr. Lohmanns bemærkninger til mig om, at vi skulle holde øje med hinanden. Ja men, hr. Lohmann, det er lige det, jeg er imod. Jeg er imod et stikkersamfund. Det er selvfølgelig den holdningsændring, som SF prøver på at få indført i samfundet, at vi skal angive hinanden. Jeg kan altså ikke fordrage den tankegang, og jeg vil bekæmpe den, fordi jeg går ind for, at man styrker den personlige frihed, at man styrker individets frihed i Danmark, og at man får et frit samfund. Det

andet svarer fuldstændig til det, vi ser i østlandene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om en saltvandssø i Margrethe Kog.

Af Erik Holst (S), Margrete Auken (SF) og Dræbye (RV) m.fl.

(Fremsat 11/11 82)

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Indledningsvis vil jeg godt slå fast, at regeringen finder det vigtigt, at der sker en beskyttelse af Vadehavet. Dette område har landskabs- og naturværdier, som gør det enestående i verden. Vi har både internationalt og nationalt en forpligtelse til at bevare og pleje dette naturområde, også for vore efterkommere.

Miljøministeriet arbejder løbende med disse spørgsmål. Jeg kan således nævne, at der i et samarbejde mellem landbrugsministeriet, Sønderjyllands amtsråd og fredningsstyrelsen foregår en samlet gennemgang af de fredningsmæssige og jordbrugsmæssige interesser i hele Tøndermarsken.

Jeg har derfor også stor respekt for intentionerne bag det fremsatte lovforslag om af hensyn til fuglene at etablere en saltvandssø i Margrethe Kog i Tøndermarsken. Det er klart, at det også har gjort indtryk på mig, at en række jagt- og naturorganisationer har anbefalet projektet.